

LIDIJA KHALIIVKA-VASYLIEVA

PhD Student Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University

OLENA ZHDANOVA-NEDILKO

Doctor of Science, Professor Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University

s. 103-112

ВИКОРИСТАННЯ CLIL ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ПЕДАГОГІЧНОМУ ЗАКЛАДІ ОСВІТИ

АНОТАЦІЯ

В статті розглянено особливості використання методики (CLIL) в процесі навчання майбутніх вчителів у сучасних ВЗО України. Пояснено загальні принципи методики (CLIL). Звернено увагу на застосування методики (CLIL) у педагогічному закладі освіти. Зазначено переваги та недоліки використання предметно-мовного інтегрованого навчання.

КЛЮЧОВІ СЛОВА

методика (CLIL), навчальний контент, мотивація, навчання.

Тенденції розвитку сучасної освіти передбачають формування висококваліфікованого та конкурентоздатного фахівця на ринку праці. У зв'язку з цим високий рівень володіння іноземною мовою є однією із ключових компетенцій молодого спеціаліста.

Освіта сьогодення в Україні характеризується освітніми інноваціями, спрямованими на збереження досягнень минулого й, водночас, на модернізацію системи освіти відповідно до вимог часу, новітніх надбань науки, культури та соціальної практики. Характерна особливість цього періоду розвитку педагогічної освіти – пошук нових змісту, форм, методів і засобів навчання; розгортання широкої експериментальної роботи, спрямованої на впровадження освітніх інновацій на засадах сучасної філософії освіти [1, с. 197].

Міжнародний обмін студентів та різке зменшення аудиторних годин на вивчення іноземної мови змусило викладачів змінити підходи та методи викладання цього предмету. Тому використання методики предметно-мовного інтегрованого навчання (CLIL) є необхідністю.

Аналіз сучасних досліджень і публікацій. Методика предметно-мовного інтегрованого навчання (CLIL) широковідома в Європі та у світі загалом. Однак, на теренах України вона з'явилася відносно недавно. Проблему предметно-мовного інтегрованого навчання досліджували як вітчизняні (С. Бобиль, Н. Євтушенко, Ю. Руднік, Ю. Соболев, І. Шеченко та ін.), так і зарубіжні дослідники (М. Аллен, А. Бонне, Д. Греддол, Л. Коллінз, Д. Марш, І. Тінг та ін.) Ця методика дозволяє в умовах дефіциту часу розвантажити навчальний план та збільшити кількість годин на вивчення іноземної мови.

Мета статті – проаналізувати особливості використання методики предметно-мовного інтегрованого навчання (CLIL) під час професійної підготовки студентів у педагогічному виші.

Виклад основного матеріалу. Аббревіатуру CLIL було визначено Девідом Маршем у 1994 році, а запроваджено у 1996 році UNICOM, Університетом Ювяскюля у Фінляндії та Європейською платформою голландської освіти. Д. Марш (2002) описує методи навчання, в яких «предмети викладаються іноземною мовою з подвійними цілями, а саме вивчення змісту та одночасне вивчення іноземної мови». Це визначення чітко показує, що CLIL не тільки передбачає викладання змісту англійською мовою, але зауважує, яку важливість мова має під час викладання змісту дисципліни. Тобто викладачам потрібно звернути особливу увагу на те, що саме студенти вивчають через мову, яка, в свою чергу, вимагає інструкцій та базових знань. У результаті наставники мають планувати зміст занять так, щоб вони мали на меті також вивчення мови [2, с. 179].

У зарубіжній науково-методичній літературі зустрічається поняття “hard CLIL” та “soft CLIL”. «М'яка» (“soft”) версія орієнтується на іноземну мову, її вивчення є основним завданням. За цією версією викладачі іноземної мови подають навчальний матеріал через науковий або професійний компонент. Упровадження «твердої» (“hard”) версії CLIL, де деякі модулі дисципліни або 50 відсотків навчального контенту викладаються іноземною мовою, вимагає досягнення двох цілей: навчання змісту самої дисципліни та навчання іноземної мови [3, с. 39].

Викладачі, зазвичай, використовують «м'яку» версію предметно-мовного інтегрованого навчання, маючи на меті поглиблене вивчення мови.

Мета використання методики проблемно-мовного інтегрованого навчання у закладі вищої освіти – це одночасне вивчення профільного предмета та опанування іноземної мови. Тобто, мова перестає бути об'єктом навчання, а стає засобом отримання професійних знань. Таким чином реалізується два завдання CLIL: навчання через іноземну мову та іноземної мови – через зміст профільної дисципліни, що вивчається.

Ціль «подвійної спрямованості» передбачає, що методика проблемно-мовного інтегрованого навчання працює двома способами. Заснований на інтегрованому міждисциплінарному підході, CLIL відрізняється від усіх інших підходів до вивчення мови та навчання. Багато дослідників підкреслюють, що методика CLIL сприяє не тільки покращенню знань студентів, а також сприяє набуттю міжкультурних знань. Сприяння розвитку різноманітних навчальних стратегій та застосування інноваційних методів навчання, навчальні посібники сприяють розвитку когнітивного розвитку та навчання в цілому. Крім того, CLIL надає ще

одну перевагу закладу вищої освіти, а саме – кращому управлінню часом [4, с. 177].

Використання методики предметно-мовного інтегрованого навчання сприяє більш вмотивованому вивченню іноземної мови, оскільки мова використовується не лише як джерело знань, а й як спосіб комунікації студент-викладач та студент-студент. Опрацьовуючи різні тематичні блоки, студент вдосконалює свої навички читання, письма, аудіювання, говоріння, поповнює свій лексичний запас термінами професійної спрямованості, що, відповідно, готує до застосування набутих знань та навичок у професійному житті.

Заняття, на яких використовується методика проблемно-мовного інтегрованого навчання (CLIL), має включати наступні компоненти:

- зміст (content) – отримання нових знань, формування вмінь і навичок у предметній сфері;
- спілкування (communication) – практичне використання іноземної мови в процесі навчання: студенти спілкуються іноземною мовою в ситуаціях професійного спрямування;
- пізнання (cognition) – розвиток пізнавальних і розумових здібностей для формування уявлень про предмет вивчення;
- культура (culture) – повага до своєї та інших культур, розвиток кругозору.

Згадані вище компоненти мають певну мету.

1. "Content" визначає цілі навчання: що нового дізнаються студенти; яким буде результат навчання.
2. "Communication" визначає робочу мову навчання: створення словника, вибір типів спілкування з урахуванням необхідності використання полілогічних дискусійних форм взаємодії.
3. "Cognition" виділяє мисленнєві навички, типи питань, що дають змогу знайти правильні відповіді; завдання для обговорення.
4. "Culture" передбачає вибір соціокультурного значення теми та об'єднує весь навчальний матеріал заняття [3, с. 39].

Для кожного з цих компонентів мають бути розроблені завдання, що спираються на теорію «зони найближчого розвитку» Л. Виготського, а також враховують поступовість отримання знань [3, с. 39].

Вчені виділяють такі дидактичні принципи, що визначають CLIL:

1. принцип дуальності (опори на рідну та іноземну мову);
2. принцип інтеграції іноземної мови й змісту навчального предмету;
3. принцип поступового ускладнення змісту;
4. принцип спрямованості на оволодіння знаннями з конкретної дисципліни за допомогою двох мов (рідної та іноземної);
5. принцип розвитку мотивації і готовності використовувати іноземну мову в спеціальних цілях;
6. принцип використання аутентичного матеріалу [5, с. 91–92]

Спираючись на комунікативний принцип навчання (мові необхідно навчати та застосовувати її у змістовному контексті), методика CLIL ґрунтується на таких аспектах методики навчання іноземної мови:

1. Situational Learning (ситуаційне навчання) – ґрунтується на принципах біхевіоризму та структурі мови. Студент вивчає найбільш вживану лексику

та лінгвістичні конструкції через повторення, застосовуючи їх відразу на практиці. Мова представляється у реалістичних умовах, у яких засвоєння мови відбувається навіть в одномовному середовищі.

2. Language Acquisition (засвоєння мови). Оскільки процес вивчення іноземної мови є не лінійним, а циклічним, тематичний характер CLIL спрощує формування функціонально-умовної програми. Додавання нової інформації відбувається паралельно з перероблюванням уже набутих знань.
3. 3. Natural Approach (природний підхід). Процес опанування іноземною мовою у змістовному контексті розглядається у ролі компонентів як природних, так і комунікативних аспектів вивчення мови. У майбутніх фахівців формується швидкість мови, оскільки вони використовують іноземну мову для спілкування з різною метою. Вільне володіння мовою переважає граматичної точності, помилки представляються як природна частина процесу вивчення іноземної мови, відповідно, виробляється концепція «міжнародної комунікації». Акцент робиться на тому, що студент не може вивчити все підряд. Кожна наступна частина навчального матеріалу повинна обов'язково ґрунтуватися на інформації, що вже опанована, і при цьому бути легко засвоюваною.
4. Motivation (мотивація). У процесі застосування методики проблемно-мовного інтегрованого навчання іноземна мова представляється засобом навчання, а не його результатом. Отже, якщо студенти зацікавлені в темі, яку вони вивчають, то надалі їх мотивація підвищується, щоб вивчати мову для комунікації. Процес вивчення іноземної мови стає результативнішим, та одночасно студенти отримують знання з профільного предмета.
5. Current FLT Practice (чинна практика викладання іноземної мови). У процесі застосування технології CLIL викладачі дотримуються поточних тенденцій у методиці викладання іноземних мов. Граматичний матеріал вторинний щодо лексичного; швидкість мови, а не точність, перебуває в центрі уваги; іншомовна інформація засвоюється частинами, як під час використання лексичного підходу (Lexical Approach). Студентам доводиться тісно взаємодіяти один з одним, застосовуючи на практиці досліджуваний матеріал. Навички інтегровані одна з однією та з іноземною мовою, якою подається інформація. Потреби студентів стають основним завданням і використовуються різні стилі навчання для різних завдань [6, с. 80].

Імплементація методики проблемно-мовного інтегрованого навчання (CLIL) у вищій школі передбачає впровадження наступних ключових принципів:

- заняття іноземної мови передбачають засвоєння професійних знань;
- фахові предмети частково викладаються іноземною мовою;
- інтеграція мовних і профільних дисциплін відбувається через спільне планування навчального контенту.

Особливості навчальних матеріалів для CLIL полягають у інтеграції предметного змісту і нової мови, розвитку навчальних умінь (learning skills). При цьому навчання мови обов'язково включає предметний зміст (математичний, історичний, географічний, комп'ютерне програмування, громадянське виховання тощо), а тому передбачає перетворення інформації у такий спосіб, щоб полегшити розуміння її учнями. З огляду на це залежно від особливостей предмета (чи предметів) широко впроваджуються діаграми, малюнки чи карти.

Звичними є демонстрації дослідів і вживання схем для пояснень значень термінів чи особливостей перебігу процесів. Одночасно предметний зміст використовують

для навчання мови. Завдяки співпраці вчителів мовних і немовних предметів відбувається включення словникового запасу, термінології і текстів у процес навчання нової мови [7, с. 11].

Другою особливістю навчальних матеріалів для предметно-мовного інтегрованого навчання є чітка спрямованість на розвиток когнітивного мислення, бо цей технологічний напрям містить особливий когнітивний виклик. Під час створення навчальних матеріалів активно застосовують закономірності формування мисленнєвих процесів від нижчого до вищого рівня. Згідно з таксономією Б. Блума, студентам легко виконувати вправи на опис якостей матеріалу чи явища, бо такі дії стосуються мислення нижчого рівня. Складнощі становлять процеси узагальнення та оцінювання, які є мисленнєвими діями вищого рівня (Higher order thinking skills). Такі практики вимагають від студентів вміння аналізувати й синтезувати інформацію, робити логічні висновки, вибудовувати докази, критично переоцінювати факти, грамотно надавати результати виконаних досліджень [8, с. 112].

Важливим аспектом реалізації CLIL є ознайомлення з іншомовним змістом концептів, які представляють певну предметну сферу. Від вибору методів великою мірою залежить ефективність цього процесу. Дослідник Джин Бревстер зазначає, що актуальними й найбільш цитованими методами, які застосовуються для ознайомлення з відповідним матеріалом у межах імплементації підходу CLIL, є такі: методи візуалізації; активне дослідження понять; групова робота над контентом концептів (з можливим використанням рідної мови); огляд основної лексики і ключового змісту понять на уроці [9, с. 80].

Вибір тем та завдань курсу визначається специфікою діяльності майбутніх вчителів. На кожному занятті студенти вивчають теоретичні та практичні аспекти фахової тематики через читання, письмо і усне спілкування. Для успішного застосування методики важливо дотримуватися певних правил [10, с. 80].

CLIL-заняття передбачає роботу з текстовим матеріалом. Найкраще унаочнювати тексти ілюстраціями для візуалізації студентами того, що вони читають. При роботі з автентичним матеріалом студентам слід наголосити на структурних маркерах тексту: лінгвістичні маркери (заголовки, підзаголовки), схеми, діаграми тощо. Після визначення основних маркерів варто проаналізувати структуру тексту та змістове наповнення.

Для організації лексичного матеріалу важливо використовувати схеми, щоб допомогти учням класифікувати ідеї та інформацію в тексті. Типи діаграм можуть бути різними для класифікації груп, ієрархії. Діаграми можуть бути представлені у вигляді інструкцій та додаткової інформації, таблиць, що описують людей і місця, а також їх комбінації. Структурування тексту використовується для полегшення процесу навчання і створення заходів, націлених на розвиток мовленнєвих навичок [12, с. 80].

Щоб забезпечити безпроблемне опанування лексичного матеріалу викладчі часто пропонують використовувати метод «mind-map». За допомогою нього студент швидко може опанувати великі об'єми лексичного матеріалу. Метод полягає в записі навколо ключового поняття, поєднаних з ним слів.

Щоб застосувати інноваційне предметно-мовного інтегроване навчання, у процесі навчання майбутніх вчителів-нефілологів варто застосовувати наступні принципи:

- спільна скоординована робота профільних та мовних кафедр;
- удосконалення володіння іноземною мовою профільних викладачів;
- збагачувальне мовленнєве середовище.

В педагогічному закладі освіти одразу відбувається підготовка викладачів багатьох спеціальностей. Не секрет, що в процесі навчання майбутніх філологів іноземного відділення навчання проходить частково англійською/німецькою мовою (зокрема в ПНПУ), тобто застосовується принцип CLIL – опанування фахового предмету через іншу мову. Це забезпечується шляхом викладання дисциплін «Лексикологія англійської/німецької мови», «Фонетика англійської/німецької мови», «Практичний курс граматики англійської/німецької мови», «Теоретичний курс граматики англійської/німецької мови», «Теорія і практика перекладу», «Ділова англійська/німецька мова». Однак, на інших спеціальностях почали лише частково реалізовувати запропоновану методiku – шляхом уведення до навчальних планів дисципліни «Іноземна мова у професійній діяльності». Це лише перший крок до впровадження CLIL у виші, оскільки за допомогою згаданого предмета студенти мають змогу поповнити свій словниковий запас професійною лексикою, лінгвістичними конструкціями. Через читання текстів професійного спрямування черпають досвід закордонних колег, дізнаються про відкриття в царині майбутнього фаху.

Однак, як ми вже зазначали, цього недостатньо. Програмових годин на дисципліну для вивчення іноземної мови не достатньо, а отже студенти не мають достатньо можливостей для удосконалення своїх навичок говоріння та слухання іноземною мовою, тобто втрачають комунікативну компоненту навчання. Для вирішення цієї проблеми викладачі активно застосовують різні методи навчання, зокрема, метод симуляції та метод сценарію.

Метод сценарію ("storyline method") базується на поєднанні запланованих навчальних змістів з інтересами та ідеями студентів. Отримуючи «імпульси» від викладача (так звані ключові питання), студенти роблять свій внесок у створення певної історії. Цей метод обходиться без текстових підручників, оскільки йдеться про креативне планування, підбір гіпотез, переживання, систематизацію та презентацію роботи. Спроектвана історія містить також елементи драми і рольової гри. Викладач установлює лише рамки дії та представляє окремі епізоди, а студенти ставлять власні питання і знаходять на них відповіді [10, с. 80].

Метод симуляцій цілком виправдано є популярним серед викладачів завдяки його ефективності у процесі навчання іноземній мові студентів немовних спеціальностей. Під час практичних занять метод симуляцій набуває форм різноманітних симуляцій (ділових ігор), які дають змогу студентам відпрацювати свої навички, застосовувати знання задля вирішення того чи іншого завдання в певному середовищі, яке імітує реальні ситуації. Симуляція, на наш погляд, дає можливість студентам спробувати себе в різних ролях. Завдяки симуляції у студентів формуються навички стратегічного планування, розвивається вміння працювати в команді, проводити перемовини, переконувати [10, с. 23].

Метод проектів, який давно використовується в освіті, і є сьогодні широко визнаною методологією. Цей підхід залучає студентів до організованої спільної роботи, яка проводиться самостійно, яка вимагає від них впровадження своїх знань для вирішення проблеми або досягнення мети. Вихованці працюють над проектом, який зазвичай є довгостроковим завданням, використовуючи мову, яку вони вивчають. Проекти можуть бути різної тематики, пов'язані з різними сферами знань, а результати можуть бути представлені в різноманітних формах. Незважаючи на те, що проекти можуть відрізнятися за складністю, тематикою та обсягом, будь-яка проектна робота проводиться в кілька етапів [11, с. 43].

Як ми вже раніше зазначали, у педагогічному закладі освіти вже почали імplementувати CLIL у процес навчання через уведення до навчального плану обов'язкової дисципліни «Іноземна мова у професійній діяльності». Однак, навіть такий вид роботи вимагає узгодженої взаємодії між викладачем предмету та гарантом освітньо-професійної програми. Це полягає у відповідності програмових тем до компетенцій, що мають бути сформовані по завершенню вивчення курсу. Крім того, як уже згадувалося, викладачами часто використовується саме «soft CLIL», який є спрямованим на вивчення мови, а не предмету. Це спричинено малою кількістю часу на вивчення іноземної мови – лише 30 аудиторних годин. Тому викладачі використовують цю методику частково, шляхом підбору текстів професійного спрямування відповідно до рівня володіння мовою, шляхом стимулювання діалогічного та монологічного мовлення з метою використання активного вокабуляру та граматики, прослуховування автентичних текстів, опрацювання та написання ділових листів. Велика частина граматичного та лексичного матеріалу залишається на самоопрацювання, де факт міцності знань встановити досить проблематично.

Для повноцінного впровадження методики предметно-мовного інтегрованого навчання (CLIL) в процес студентів нефахової мовної підготовки потрібно впровадження дисциплін, які будуть частково або повністю викладатися іноземною мовою. Зокрема, це може бути викладання кількох модулів навчальної профільної дисципліни іноземною мовою.

До переваг використання інноваційного предметно-мовного інтегрованого навчання у педагогічному закладі вищої освіти відносимо:

- спілкування студентів іноземною мовою під час заняття;
- поглиблення знань студентів щодо культури країни, мова якої вивчається;
- засвоєння професійної термінології рідною та іноземною мовою;
- удосконалення мовленнєвих навичок студентів;
- підвищення мотивації студентів до вивчення іноземних мов;
- підготовка студентів до подальшого навчання та/або професійної діяльності в Україні та/або за кордоном.

Немає сумнівів, що вивчення мови та навчання мові є паралельними процесами, але реалізація предметно-мовного інтегрованого навчання, безумовно, вимагає переосмислення традиційних концепцій мовної аудиторії та вчителя мови. Безпосередніми перешкодами їх впровадження є протистояння мовної діяльності викладачів-предметників, експериментальність більшості сучасних програм CLIL, потреба у високому рівні володіння мовою у викладача-предметника, відсутність програм для навчання вчителів, відсутність доказів, які дають змогу припустити, що розуміння змісту не знижується відсутністю мовної компетенції,

неприродність деяких аспектів (наприклад, оцінювання літератури та культури власної країни, що вивчається, через іншу мову) [11, с. 44].

Інтенсивне використання даної методики на практиці дозволило також виділити деякі проблеми, пов'язані з її впровадженням в навчальний процес. Однією з основних проблем є необхідність формування специфічних професійних компетенцій викладачів CLIL. На жаль, на сьогоднішній день у викладачів іноземної мови немає достатнього багажу знань з того чи іншого предмету, який вивчається іноземною мовою. З іншого боку, недосконале володіння іноземною мовою викладачами-предметниками з метою викладати свій предмет за допомогою іноземної мови також є гальмуючим моментом в умовах роботи з даною методикою [13, с. 37].

Отже, для реалізації подібних програм у ВНЗ необхідні висококваліфіковані викладачі, здатні читати лекції і проводити практичні, семінарські та лабораторні заняття як рідною, так і іноземною мовою. Одним із способів вирішення проблеми, який успішно реалізується в багатьох вишах, є підвищення рівня знань з іноземної мови викладачами-предметниками, а також консультації їх при підготовці лекцій і навчально-методичних матеріалів з викладачами кафедр іноземних мов. Крім того, дуже ефективними, хоча і складно здійсненими в силу економічних причин, є стажування в країнах, мова яких вивчається для вдосконалення володіння іноземною мовою [14, с. 6–7].

Варто зазначити, що вищезгадану проблему вже почали вирішувати в Полтавському національному педагогічному університеті. Були запроваджені курси вивчення іноземної мови для викладачів ЗВО, після яких вони успішно склали іспити на вступ на навчання за програмою «Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)».

Також однією із проблем є низький рівень володіння іноземною мовою студентами. Це призводить до проблем у розумінні матеріалу, що вивчається, та розвитку комплексу невпевненості в собі. Крім того, доволі часто у групі присутні люди із різними рівнями опанування мови. Це призводить до гальмування розвитку здібностей вправніших студентів та завищених вимог до менш обізнаних. А така ситуація суперечить принципам самої методики предметно-мовного інтегрованого навчання. Ця проблема до сих пір є невирішеною, оскільки передбачає додаткового фінансування з боку держави або приватних осіб.

Висновки. Використання методики предметно-мовного інтегрованого навчання позитивно впливає на процес опанування іноземної мови. CLIL уможливорює паралельне засвоєння знань профільної та мовної дисциплін, що є ключовим в умовах дефіциту навчальних годи. Однак, реалізація цього процесу має ряд проблем, а саме недостатній рівень володіння мовою викладачів фахових предметів та студентів, різний рівень володіння мовою студентами у групі та неповне розуміння специфіки фахових предметів викладачами іноземної мови.

ЛІТЕРАТУРА:

- [1] Панасюк Ю.: Компетентнісний підхід у викладанні іноземної мови. Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки 2015. № 3. pp. 196–202.
- [2] Jaisson Rodriguez Bonces Content and Language Integrated Learning (CLIL): Considerations in the Colombian Context. Gist Education and Learning Research Journal 2012, №.6, pp. 177–189.
- [3] Байша К.М., Стеценко Н.М.: Використання предметно-мовного інтегрованого навчання у професійній підготовці менеджерів. Інноваційна педагогіка. Випуск 32. Т. 1, 2021. pp. 37–41.
- [4] Шевченко І.В., Кордюк О.М.: Переваги використання методики (CLIL) в процесі навчання майбутніх вчителів англійської мови у сучасних ВЗО України. Young Scientist 2018, № 6 (58), pp. 177–180.
- [5] Григорьева К.: Content Language Integrated Learning как основа формирования профессиональной иноязычной компетенции студентов технических вузов. КФУ, 2013. pp. 89–94.
- [6] Павлова О.О., Монастирьова Л.В.: Перспективи методики предметно-мовного інтегрованого навчання в немовних вишах України. Інноваційна педагогіка 2019. Випуск 18. Т. 3, pp. 78–82
- [7] Mehisto P., Marsh D., Frigols M.: Uncovering CLIL Content and Language Integrated Learning in Bilingual and Multilingual education. Oxford : Macmillan Education, 2008. pp. 239.
- [8] Brewster J.: Thinking Skills for CLIL URL: <https://cutt.ly/h1clOjm> (дата звернення: 27.10.2022).
- [9] Євтушенко Н.: Особливості використання методики предметно-мовного інтегрованого навчання (CLIL) при підготовці студентів-філологів педагогічних вузів. Актуальні питання гуманітарних наук 2019. Вип 26, том 1, pp. 77–82.
- [10] Євтушенко Н.: Використання методики предметно-мовного інтегрованого навчання (CLIL) у процесі підготовки студентів за спеціальністю «інформатика і мова» (бакалаврського рівня). Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації 2020. 86 Том 31 (70) № 4 Ч. 2, pp. 68–72.
- [11] Стиркіна Ю.: Переваги та проблеми предметно-мовного інтегрованого навчання. Scientific World Journal 2020. № 4, pp. 39–46.
- [12] Потенко Л.: Інноваційне навчання як запорука підвищення ефективності освітніх процесів у вищій школі. Вісник Університету банківської справи Національного банку України 2014. № 3, pp. 20–24.
- [13] Баркасі В.В., Філіпп'єва Т.І.: Сучасні теоретико-методичні умови впровадження предметно-мовного інтегрованого навчання. Young Scientist 2018. № 4.4 (56.4), pp. 35–38.
- [14] Coyle D.: Content and Language Integrated Learning Motivating Learners and Teachers. URL: www.blocs.xtec.cat/clilpractiques1/files/2008/11/slrcoyle.pdf

USING CLIL FOR LEARNING A FOREIGN LANGUAGE IN A PEDAGOGICAL HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTION

ABSTRACT

The article examines the peculiarities of using the methodology (CLIL) in the process of training future teachers in modern higher education institutions of Ukraine. The general principles of the methodology (CLIL) were explained. Attention is drawn to the application of the methodology (CLIL) in a pedagogical higher educational institution. The advantages and disadvantages of using subject-language integrated education were indicated.

KEYWORDS

methodology (CLIL), educational content, motivation, education.

WYKORZYSTANIE CLIL DO NAUKI JĘZYKA OBCEGO W INSTYTUCJI DYDAKTYCZNEJ

STRESZCZENIE

W artykule przeanalizowano specyfikę wykorzystania metodologii (CLIL) w procesie kształcenia przyszłych nauczycieli w nowoczesnych szkołach wyższych Ukrainy. Wyjaśniono ogólne zasady metodologii (CLIL). Zwrócono uwagę na zastosowanie metodyki (CLIL) w placówce pedagogicznej. Wskazano zalety i wady stosowania zintegrowanego kształcenia przedmiotowo-językowego.

SŁOWA KLUCZOWE

metodyka (CLIL), treść edukacyjna, motywacja, szkolenie.

Artykuł udostępniony na licencjach Creative Commons/ Article distributed under the terms of Creative Commons licenses: Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0). License available: www.creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/